

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybcskerek, Zapolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 kor.
Félévre — 12
Negyedévre — 6
Egy hóra — 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 103. szám.

Csütörtök, május 7.

Gróf Andrássy Gyula proklamációja.

Irta: Ifj. Ábrányi Kornél.

Budapest, május 6.

Az a nyílt levél*) melyben gróf Andrássy Gyula megköszöni választóinak az iránta kifejezett bizalmat, nemcsak az államférfiúi bölcsességnek és nemcsak a politikai igazságoknak tükré, hanem ugy hangjában, mint formájában valóságos proklamáció.

Proklamáció, mely nemcsak a losonci választókhoz, hanem egész Magyarország közvéleményéhez van intézve: felriasztva közönyűkből mindazokat, akik vagy nem látják, vagy átgondolni nem képesek azokat a veszélyeket, melyeket a parlamenti kisebbség forradalmi obstrukciója hord magában. Kockára téve nemcsak az alkotmány legfontosabb biztosítékait, hanem mindazokat a nagy vívmányokat is, melyek az 1848-iki korszak tanulságait leszűrték és mint megdönthetetlen alapját a nemzet fejlődésének és az egységes magyar állam kiépítésének — az utókorra gazdag örökségül hagytak.

Egy olyan riadó ez, mely a villanyűtés erejével hat. Benne van a forradalmi proklamációknak egész heve és egész energiája; azzal a különbséggel, hogy minden egyes szó hidegen van mérlegre téve benne. Gondolatmenete nem fejtegetés, hanem egymásra halmozott ítélet és ki nyilatkoztatás. Fényét és világosságát az államférfiúi judiciumtól, tüzet a hazáját forrón szerető, nemzete sorsáért remegve aggódó hazafiúnak szívtől kapja.

Az egész ország meg fogja hallani ezt a hatalmas riadót. Nemcsak azért, mert önmagában véve is ellenállhatatlanul hat az észre és a szívre; hanem azért is, mert annak a providenciális férfiúnak fiától ered az, aki 1867-ben szent István koronáját a jelenlegi uralkodó fejére tette s aki a király esküjének tanuja volt.

*) Tegnap számunkban egész terjedelmében közöltük. A szerk.

Minden elfogulatlan magyar ember igazat fog adni gróf Andrássy Gyulának abban, hogy soha a külső ellenség annyit kárt nem tehetett bennünk, mint mi tettünk önmagunkban és hogy soha a rossz akarat és galád szándék nem érthetett annyit, mint a félrevezetett hazafiság. Igazat fog adni Andrássynak abban, hogy az obstrukció lehetetlenné teszi a parlamentárizmust, a tehetetlenség pedig, mely ezzel együtt jár, végképpen lejárhatja.

Van-e ehhez joga a lázadó kisebbségnek? Kérde Andrássy és napnál világosabban bebizonyítja, hogy sem tárgyi, sem személyi oka és joga nincs.

A négy év előtti obstrukció önvédelmi volt, a jelenlegi pedig támadó. Támadó anélkül, hogy a provokáció meg lett volna adva rá

A kormány törvényes eszközökkel dolgozik. Az ellenzék sem tagadja ezt. A többség a szabad választások kifolyása. Az ellenzék is elismeri ezt. A mai obstrukció tehát nem erőszak elleni önvédelem, hanem támadás, mely jogtalan és törvénytelen.

És mert semmiféle jogos alapja nincs a kisebbség támadó forradalmának, tehát rá akarja fogni a saját lázadására, hogy a harc, melyet megkezdett, szerzett jogok védelme végett folyik. S állítja, hogy a közös hadseregben a magyar szolgálati nyelvet követelni, az 1867. XII. törvényből folyik. Ebben pedig az obstrukció nemcsak téved, hanem téveszt is. Mert a kérdés felett a történelmi és közjogi akták le vannak zárva. S ha a magyar nemzetnek meg is van az elévülhellen joga, hogy ezt az aspirációt soha fel ne adja: ámdé nem szabad azt oly időben és oly alakban követelni, mintha abban, hogy az eddig nem történt meg, s hogy még ma sincs megvalósítható, — vétkes mulasztás, vagy a törvénynek kijátszása lappangana!?

Andrássy nyílt levelének ez a része oly fényes és oly igaz, hogy arany betűkkel márványba kellene vésní minden szavát.

De nem kevésbé hatalmas és igaz a nyílt levél konkluziója, mely abban csucsosodik ki, hogy egyfelől az obstrukció jogtalan és hamis jelszó alatt indult, más felől a többség hiába vonulna vissza az obstrukció elől, mert az a jövőben mindenkor feljúlna, ha most győzne.

Megjövendőli Andrássy, hogy ha az obstrukció ma győzne, akkor a jövőben sohasem lehetne többé törvényes alapon ellenzéki politikát csinálni — obstrukció nélkül. Mert a jövőben minden olyan ellenzék meggyanusítanának és megrágalmaznának, a mely nem obstruálna.

„Melyik ellenzék fog e lejtőn megállhatni, — kérde Andrássy — ha a nemzet el nem ítélte, midőn reá lépett?”

A nemzetnek tehát itélnie kell! Határozatlan és gyorsan! Mert már annyit idő elveszett az obstrukció miatt, hogy a habozásra és a tétovázásra nincs többé idő.

Proklamációját gróf Andrássy Gyula eként végzi:

„A küzdelmet tehát nem kerülhetjük ki. Ha a nemzet úgy gondolkozik, mint Önök, akkor győzni fogunk. Ha nem, — akkor bukni fogunk.

Egyet azonban semmi körülmények közt nem fogunk tenni. Hogy míg a felelősség minket ér, azt csináljuk, a mit mások tartanak jónak, — mi pedig veszedelmesnek!”

Ime így beszél nemcsak az igazi államférfi, hanem egy valódi férfi is.

A nemzetől függ, hogy elhárítsa azt a veszedelmet, melyet Andrássy Gyula eléje tár, — vagy pedig esztelenül és jóvátehetetlenül rohanjon bele.

Az obstrukció ellen. Trencsénből jelentik: Trencsén vármegye állandó választmánya tegnapi tartott ülésén Széll Kálmán miniszterelnöknek és a kormánynak az indennitás megobstruálása alkalmából tanusított magatartásáért bizalmat szavazott.

Pozsony város közgyűlése az ex-lex elleni állásfoglalást tartalmazó indítvány felett tegnap

A „TORONTÁL“ tárcája.

Orgona-dalokból.

II.

Anyám azt írja: otthon nálunk Csak most nyílik az orgona... — Most nyílik? itt már elvirított, De — Istenem, — az nem csoda...

A mi kertünknek orgonája Bizton rám várt oly soká S még szunyadozva várta, leste, A régi dalt, ha hallaná!

Oh nyílj csak édes, szép virágom, Dalos pacsirtád messze van, Ne várd, hogy dallal költögessen Busulva, avagy boldogan...

Hiába vágyom hozzád újra, Hiába vágyom, nem lehet... Csókold, öleld helyettem néha Körötted szálló lelketem...

Mond meg a füttyös kis rigónak, Hogy ő se várjon oly soká, Felelgesen csak, mintha most is Az én nótámat hallaná...

Dalolj hát édes kis rigóm te, Vigasztald busuló anyám, Círogassátok szép virágok, Mikor panasz kél ajakán...

Álmodjon ő is szépet, édest A boldogságról csendesen, S váljék valóra minden álma, Miként valóra vált nekem...

Dr. Radványiné M. Ruttkay Emma.

A madarak.

Igazabban azt szeretném címül adni az írásomnak: a tudós lesben. A Brehm állatok világa című művének ötödik köteté jelent meg most a Légrády-cégnél ama remek kiadásában, mely a világ tipografiai művészetével szemben is tisztességgel megállná helyét, ez pedig folytatónak a madarakról szól. Már az első madárkötet megjelenésénél kifejtettem, milyen mérhetetlen becses a tudomány, még inkább az élet megismerése szempontjából az a módszer, melyet Brehm Alfréd inaugurált s utána egész serege a tudósoknak adoptált: a pusztá anatómiai és természetrajzi leírás és ismertetés helyett az egyes állatok élete módjának a firkészése és ismertetése. Az állatot voltaképpen az teszi, ahogyan él, még a szervezete is részben az életmódjának a produktuma. A hal nem azért vízi állat, mert kopolyuja van, hanem onnan való a kopolyuja, hogy vízben él. Ez az antitezis foglalja az egész darvinizmusnak, a darvinizmus pedig ma sarkköve összes tudományainknak, természettudományon, fiziologian keresztül a politikáig és szociológiáig.

Megérteni ezt könnyű, elismerni még könnyebb: jellemezni az egyes állatfajokat az életük módjával. De hogyan ismerni meg ezen életmódot? Különösen a madárét, mely épenséggel nem ül nyugodtan a szemlélőnek, mint az ember a fotografus gépnek. Meglesni a remete-baglyot rengetegek legsötétebb zugaiiban. Ki képes erre? Kergetni a vándorló madarat két világrészen keresztül, apró fajok százának, ezerjének kikutatni a földrajzi elterjedését, látni és megismerni őket a huzás, a fészekrakás, a szerelem, a költés, az

őregedés, a fióknevelés idejében — melyik türelem nem rokkann bele?

Nem lapozhat senki ebben az újabb Brehm kötetben (helyesebben: Brehm nyomán készült Chernel István-féle kötetben), hogy a leguagyobb tisztelettel és csodálattal ne adóznék az állatvilág kutatóinak. Könnyű annak, aki az északi sarkra törekszik — vagy előbbre jut, vagy befagy — hazaérkezik, vagy otthagyja fogát. Vállalkozása merész, de helyzete amilyen valóságos, annyire egyszerű is. Könnyű a Kolumbusz Kristófoknak új világrészeket, a Stanleyeknek fekete országrészeket átkutatni; az objektumuk egy helyben marad és csak az a kérdés: ők hogyan tudnak mozogni. De tessék valamelyik kis trógiót kiismerni Dél-Afrika belsejében és Abessziniában, Amerikában megállapítani, itt milyen, ott meg amolyan. Pusztá megfigyeléssel megállapítani ennek a kis madárnak a fiziologiai karakterjét. Törni magát a rengetegeken, üldözni őt a levegőégben, megtudni mit eszik, ráakadni a fészekére, hogy az milyen, megállapítani a fészek alját, milyen a tojása, hány tojást rak, meennyi ideig tart a költése? Ha egyetlen fajtája volna, a feladat akkor is szédítő, de hány szárnyas teremtese van ennek a mi világunknak!

Bizony nem szoba-tudomány ez! S rég letűnt az ideje annak, hogy a zoológus a kitö-mött példányokon szerzi be a tudományát. Aki nem maga nézett utána annak, amit másoktól tanult, az nem zoológus. Különösen nem ornithológus. A német professzor, pápaszemmel az orrán, zöld botanizáló dobozzal a nyakán ma már csak operette figura. A mai természettudós ereiben a vadász és a condottieri vére csörgedezzen s

Irodalom.

* Magyar kiviteli kézikönyv. Láng Lajos kereskedelmi miniszter megbízta a m. kir. Kereskedelmi Muzeumot, hogy a kiviteli címtárból, melyet ez az intézet 1894-ben és 1898-ban közzé tett, harmadik kiadást bocsásson közre. Ez a címtár 1894-ben 1223 kivitelképes magyar ipartelep ismertetett francia nyelven, nyolc nyelvű magyarázatokkal és 10.000 példányban küldték szét valamennyi világpiacra. Az 1898-iki kiadást, mely 2153 magyar ipartelep ismertetett és külön függelékben 760 terménykiviteli céget is sorolt fel, 5000 példányban terjesztették világszerte. Miután magyar kereskedelmi és ipari címtár nincs, ez a „kiviteli címtár” magyar nyelven is megjelent és az iparpártolási törekvéseknek megadta a jelentősebb hazai beszerzési források jegyzékét. Az új kiadás közölni fogja a hazai gyárak, a különlegességeket készítő és szélesebb fogyasztó kör részére dolgozó kézművesek és műiparosok, a házipari vállalkozók és a hazai nyersanyagok kivitelével foglalkozó kereskedők címeit. Szerepelni fognak még egy új részben nagykereskedők, akik hazai gyártmányok kivitelével foglalkoznak, földbirtokosok (résztvénytársulatok, termelő-szövetkezetek stb.), amennyiben kereskedelmi növényeket, állati terményeket, erdészeti, bányászati termékeket stb. nagyobb mennyiségben hoznak a világpiacra; továbbá a külkereskedelem szempontjából számba jöhető intézetek, egyletek, forgalmi vállalatok, az ország östermelési vagy ipari életének jelentősebb tényezői, amennyiben működési körükről rövid tájékoztató közleményt küldenek be a m. kir. Nemzeti Muzeumnak.

A külföldi üzletvilág részére a mű francia, német és angol kiadásban fog megjelenni és ezen kiadásokban egy függelék tőnör ismertetést fog közölni az ország östermeléséről, ipari helyzetéről, külkereskedelméről, továbbá azon közgazdasági intézményeiről és viszonyairól, amelyekről az idegen kereskedőnek, aki velünk üzleti összeköttetésbe óhajt lépni, tudomást kell szereznie.

A magyar és a horvát kiadás ezen függelék helyett a külföldi piacokon való térfoglalásról fog közleményeket tartalmazni.

Ezt a címtárt a kereskedelmi miniszter hivatalból megküldeti az összes hazai hatóságoknak és közigazgatásoknak, továbbá külföldre az összes cs. és kir. konzulátusoknak, valamint a külföld jelentékenyebb kereskedelmi intézeteinek. Az érdeklődő üzletemberek igen mérsékelt áron fogják megkaphatni.

A Kereskedelmi Muzeum az adatgyűjtést májusban befejezi; eddig közel 4000 kérdőívet küldött szét és kívánatra készséggel küldi őket azoknak, akiknek a fentiek szerint igényük van rá, hogy a műben szerepeljenek. A mű szövegében díjmentesen közli a lényeges adatokat, de az érdekelteknek alkalmat kívánt nyújtani, hogy készítményeiket, működési körüket a modern módszerek szerint ismertethessék és ezért a nyomdai munkát elnyert vállalatot feljogosította hirdetések közlésére is.

Megemlítendő végül a kereskedelmi miniszternek az az intézkedése, hogy a Kereskedelmi Muzeum az itt felőlelt anyagból ezenúti rendszeres nyilvántartást fog vezetni és a beállított változásokat felélenként megjelenendő pótfüzetekben, illetve új meg új kiadásokban fogja a bel- és a külföldi közönség tudomására juttatni.

ESKÜDTSZÉK.

§ Boszu az apaért. A nagybecskereki esküdtbírósg ma délelőtt tárgyalta Mucsalov Milivoj kumáni bognarmester büntnyét, a ki Kumánon, ez év április hó 7-én a Bakity-féle korcsmában Kovacsev Pál, szintén kumáni lakost zsebkéssel háromszor megszurta, úgy hogy Kovacsev sérüléseibe még aznap éjjel meghalt. A mai tárgyaláson a bíróság következőképen alakult meg: Elnök: dr. Polgár Sándor; szavazóbírák: dr. Duka László és Szilágyi Lajos; ügyész: dr. Lauka József; védőügyvéd: dr. Kardos Samu; orvosszakértők: dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly törvényszéki orvosok; jegyző: Becker Jakab. Esküdtek: dr. Annau Ernő, Wagner András, Klemencz Sándor, Tumó Antal, Bravda Sándor, Szabó Márton, Szépfly Zoltán, Pierre János, Fehér József, Aradi András, Turi István és Marinkovics András. A kihallgatás során a vádlott elmondja, hogy az említett napon edesatyja, Mucsalov Vászsa és Kovacsev Pál együtt iddögáltak a Bakity-féle korcsmában. Ivás közben a két ember részegségében valami felett összevesztett s Kovacsev kést rántva, atyjának ment, akit négy helyen súlyosan megsebesített. Ő csak később értesült a történetekről s így annak közvetlen szemtanúja nem volt, de azután rögtön a korcsmába ment, a honnan edesapját hazavitte, majd pedig orvosért ment. Dr. Markovics Jován kumáni orvos meg is jelent apja betegyánál s megvizsgálván annak

sebeit, konstata, hogy azok veszélyesek s ha a sérült sokat beszél vagy nyugtalanodik, még meg is halhat. Atyja folytonosan jajveszékelt s minduntalan azt hajtogatta, hogy meg fog halni, majd magához hivatva őt, meghagyta neki, ha esetleg megtalálja halni, boszulja meg őt Kovacseven. A vádlott elmondja továbbá, hogy izgatottságában s abbéli félelmében, hogy atyja meg talál halni, nem akart egyedül lenni a hazban, hanem elment hazulról, hogy nagybátyját apjához hívja. Utja éppen a Bakity-féle korcsma előtt vezette el s midőn a korcsmába nézett, látta, hogy Kovacsev, a kiről azt hitte, hogy már régen odahaza van, még mindig a korcsmában van. Atyja bántalmazójának láttára újból kitört belőle az elfojtott keserűség s a düh, úgy, hogy nem lévén képes tovább is uralkodni magán, a neki háttal ülő Kovacsevhez rontott s ezt a nála levő zsebkéssel többször megszurta. Tagadja azonban azt, hogy szándékában lett volna Kovacsevet megölni, ő pusztán csak edesapját akarta megsebesíteni. A tárgyaláson jelenlevő orvosszakértők ezután felolvasták a boncolásról felvett jegyzőkönyvet, mely szerint Kovacsev halála belső elvérzés következtében állott be. Dr. Markovics Jován kumáni orvos, akit mint tanút is kihallgattak, azt vallotta, hogy a három sebből vérző Kovacsev rögtön a sérülés után hozzájött, de a vérzés következtében már oly gyenge volt, hogy beszélni is alig tudott. Megvizsgálva sebeit, rögtön látta, hogy belső vérzés forog fenn s hogy a halál jelen esetben aligha lesz elkerülhető, de azért mégis gondozás alá vette s sebeit bekötve, hazaszállította, ahol rövid idő múlva tényleg meg is halt. A tanuk kihallgatása után dr. Lauka József királyi alügyész beszédében halált okozó súlyos testi sértésért kéri a vádlottat megbüntetni. Dr. Kardos Samu védőbeszéde után az esküdtek tanácskozásra visszavonultak, melynek végzetével dr. Annau Ernő, az esküdtek főnöke kihirdette a verdiktet, mely szerint az esküdtek bűnösnek találták Mucsalovot. A verdikt alapján Mucsalov Milivoj halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt 2 1/2 évi börtönre, az összes bünygi költségek megtérítésére, továbbá Kovacsev Szmiljanának fizetendő 54 kor. kártérítésre ítélte. A büntetésbe azonban a vizsgálati fogságban töltött két hetet beszámítják. A kir. ügyész az ítéletben megnyugodott, a vádlott és a védő ellenében semmisségi panaszt jelentett be. Dr. Kardos Samu védőügyvéd kérelmére a bíróság Mucsalovot a jogerős ítélet kihirdetéséig szabadlábra helyezte.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése május 7-én.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 7.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, melyen folytatták a miniszterelnöki jelentés tárgyalását.

A mai ülésen Lengyel Zoltán beszélt a jelentés ellen.

Az ülés végén interpellációk voltak.

Főispán és szerkesztő afférje.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Független Magyarországnak” tegnap élesen megtámadta Deésy Zoltánt, Szolnok-Doboka vármegyé főispánját. A támadás miatt a főispán ma Gajári Géza és Ivánka Oszkár képviselőkkel provokáltatta Loránt Dezsőt, a lap szerkesztőjét. Loránt segédeitül Nessi Pált és Lengyel Zoltán képviselőket nevezte meg.

Jubiláló rendőrfőkapitány.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rudnay Béla a főváros rendőrfőkapitánya ma ünnepelte közszolgálatának huszonöt-éves évfordulóját. A főkapitányt jubileuma alkalmából a rendőrség tisztikara testületileg üdvözölte s azonkívül különböző helyekről nagyszámu üdvözlés érkezett.

Iparkiállítás Szombathelyen.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szombathelyről jelentik, ott a nyáron iparkiállításrendeznek. A kiállítás augusztus 15-ikén nyílik meg és szeptember 3-ikáig tart.

A „Turul” folszállása.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar Aero-klub léghajója a „Turul” ma reggel ismét folszállt. A folszállás minden baj nélkül történt. A léghajó északi irányban eltűnt.

Családi dráma az utcán.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből jelentik: Megrázó véres családi dráma folyt le tegnap Fiume egyik forgalmas helyén, az Erzsébet-téren. Nascumberti Péter itteni fakereskedő leánya a szülők és a család ellenzésére feleségül ment Staich Péter hajózási tisztviselőhöz. Ezért a Nascumberti-család, nevezetesen az apa és két fia folyton gyalázta az asszonyt. Így tegnapelőtt is az utcán szidalmazták. Ezért tegnap Staich Péter az utcán felelősségre vonta az apát és a két fiút, amire ezek botokkal rátámadtak Staichra. Staich revolvért rántott s négyszer rálőtt támadóira, de nem talált. A Nascumberti fiuk viszont kést rántottak s valóságos vérfürdő keletkezett az utcán. A küzdőket nagynehezen tudta elválasztani a rendőrség, de ekkorra már valamennyi kórházi ápolásra szorult. Az eset nagy riadalmat keltett a járókelők között, annál is inkább, mert a lövések csak kis hiba, hogy másokban nem tettek kárt. A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

Ügyvéd és szobaleány

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, ott tegnap egy Nagy Erzsébet nevű szobaleány öngyilkosságot követett el, mert viszonya volt egy aradi jönevű ügyvéddel s ez rövid idő múlva elhagyta.

Halálra ítélt asszonyok.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Brünnből táviratozzák: Özv. Waschitzek Magdát és testvérét Pleck Máriát az itteni esküdtszék kötéhalálra ítélte, mert Waschitzekné férjét megfojtották.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kissé emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (júliusra)	7.42—
Tengeri (májusra)	6.49—
Tengeri (júliusra)	6.47—
Rezs (októberre)	5.62—
Zab (októberre)	6.48—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Panesováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Panesovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 45 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

848. II. sz. 1903.

393—33

Hirdetmény.

A nagykikinda—nagyszentmiklósi trvh. közut 23—25 623 km. szakaszának kiépítésére mult hó 15-én 848/II. 1903. sz. a. kiadott és folyó hó 22-ikére kitűzött árlejtés Torontálvármegye közigazgatási bizottságának 2508/903. számú határozata folytán ezennel bizonytalan időre elhalasztatik.

Nagybecskerek 1903. május 4-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Faur,

kir. főmérnök.

Törökbecsei főszolgabírósgélt.

762. sz. 1903. 399-32

Pályázati hirdetés.

A törökbecsei járáshoz tartozó beodrai községi orvosi állásra pályázatot hirdetek, felhívom a pályázni szándékozókat, hogy felszerelt kérvényeiket f. évi május hó 16-áig hozzám nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Javadalmazás:

1. Evi készpénzfizetés 1200 korona.
2. Beteglátogatásért nappal 60 fillér
3. Beteglátogatásért éjjel 60 fillér.
4. Ha a beteget megvizsgálás végett az orvos lakására viszik, azon esetre ugy nappal, valamint éjjel egy látogatá-ért 40 fillér.
5. Orvosi bizonyítványokért szabály- r. ndeletileg megállapított díjak.

A megválasztott orvos köteles a to- rontálmegyei orvosi nyugdíjgyesületbe belépni.

Törökbecsén, 1903. évi május hó 1-én.

Horváth Zoltán,
főszolgabíró.

Kérje a
valódi és kénmentes

Ilona

artézi savanyuvizet,
mely föltétlenül bakteriummentes és
egészségi szempontból igen ajánlatos.
Minden fűszerkereskedésben és vendéglőben kapható.

373-8.4

Eladó széna

400 mmázsa kitűnő zabosbukköny
eladó. Ára 5 kor. ab Ittvárnok,
vagy 5 kor. 50 fill. ab Nagybecskerek.

Kovács Ödön,

396-2.2 tisztartó, Ittvárnok.

Ujabb haladás!

Kérje mindenütt csakis az új **Eisenstädter-féle**

EGLASINE padlófénymázt. Gyári jegy: „VASLOVAG“ törvényesen védve.

2 óra alatt megszárad oly keményre, mint a borostyán. Kiadós! Mosható! Tükör- fényű! Tartós! Szagtalan!

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. **EGLASINE** használatban a **legolcsóbb** beeresztő szer padlóknak és konyhabutoroknak. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12 □-méter területre az Eisenstädter testvérek fénymázgyárából.

Kapható minden nagyobb fűszer- és festékárú kereskedésben.

Nagybecskereken:
Haidegger Ödön, Prandell Rezső, Ro'sa Béla,
Ro'sa Ignác és Deutsch Márton cégeknél.

(237-16.9)

1000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE az 55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben: **1 000.000 korona.**

Korona

és készpénzben fizetendő.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak

1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
1	" "	60000
1	" "	50000
1	" "	40000
1	" "	30000
1	" "	25000
1	" "	20000
1	" "	15000
36	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
437	" "	2000
803	" "	1000
1528	" "	500
140	" "	300
34450	" "	200
4850	" "	170
4850	" "	130
100	" "	100
4350	" "	80
3350	" "	40
15.000	nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizennégy millió 459,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.— "
egy fél (1/2) " 3.— " 6.— "
egy egész (1) " 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 9-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

bankháza

Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főáruháza osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körút 4.

2. Muzeum-körút 11.

3. Erzsébet-körút 54.

(276-8.6)

Rendelőlevel levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza, Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben } utánvételezni kérem. }
 } postautalvánnyal küldöm. }
 } mellékelem bankjegyekben (bélyegeken). } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

Naponta frissen vágott
spárga (Spargel)
Kurländer Imrénél
tűzfarahtár 384-x.3
Korona-utca 585. szám.

Most jelent meg!

SOMFAI JÁNOS

KUTYAVÁR
ÉS MÁS AFRÓBB HISTÓRIÁK
című új könyve.

Kapható a TORONTÁL szerkesztőségében.

ára füzve 3 korona,
diszkrétésben 5 korona.

325-x.20